

Warszawa, 19 września 2022 roku

Sprawa: Zawiadomienie o sposobie
załatwienia petycji

Znak sprawy: PT3.056.3.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

W związku z przesłanym wystąpieniem z 27 czerwca 2022 r., uprzejmie informuję.

Przedmiot petycji.

Przedmiotem petycji jest żądanie zmian w art. 86a ust. 3 i art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹, poprzez wprowadzenie możliwości odliczenia 100% VAT od wydatków dotyczących zeroemisyjnych pojazdów z napędem elektrycznym oraz wyłączenia z opodatkowania VAT użycia pojazdów stanowiących część przedsiębiorstwa podatnika do celów innych niż jego działalność gospodarcza, jako bodźca dla rozwoju sektora zrównoważonego transportu i rynku pojazdów elektrycznych.

Stanowisko Ministerstwa Finansów.

Odnosząc się do przedmiotu petycji wskazać należy, że system podatku VAT w Unii Europejskiej podlega harmonizacji co oznacza, iż państwa członkowskie zobowiązane są do przestrzegania zgodności krajowych przepisów w zakresie podatku VAT z regulacjami wynikającymi z prawa unijnego. Oznacza to, że regulacje przyjęte w przepisach ustawy o VAT, muszą być zgodne w szczególności z przepisami dyrektywy VAT².

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.), dalej: „ustawa o VAT”.

² Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.), dalej: „dyrektywa VAT”.

Jedną z fundamentalnych zasad podatku od wartości dodanej - zasada neutralności podatku dla podatników wynikająca z postanowień art. 1 dyrektywy VAT - stanowi mechanizm zapewniający obciążenie podatkiem VAT ostatecznych odbiorców towarów i usług, przy jednoczesnym naliczaniu podatku na każdym etapie obrotu. Jej wykonanie stanowi art. 168 lit. a dyrektywy VAT, na mocy którego podatnikowi VAT przysługuje prawo do pełnego odliczenia podatku naliczonego, gdy w prowadzonej działalności gospodarczej wykorzystuje towary i usługi wyłącznie do wykonywania czynności opodatkowanych³. Przedmiotowej regulacji dyrektywy VAT odpowiada art. 86 ust. 1 ustawy o VAT⁴.

Zgodnie z inną zasadą wyrażoną w art. 26 ust. 1 lit. a⁵ dyrektywy VAT, jeżeli towar, w stosunku do którego przysługiwało podatnikowi prawo do odliczenia podatku naliczonego, zostanie wykorzystany do jego celów prywatnych, to będzie podlegał opodatkowaniu podatkiem VAT. Użycie w firmie np. pojazdu samochodowego do celów prywatnych podlega zasadniczo opodatkowaniu podatkiem VAT, z jednoczesnym zapewnieniem prawa do odliczenia z tytułu wydatków poniesionych na używanie tego pojazdu.

W Państwach Członkowskich UE funkcjonują odstępstwa od stosowania art. 26 ust. 1 lit. a dyrektywy VAT (m.in. w kontekście używania pojazdów samochodowych do celów działalności gospodarczej i prywatnie) w drodze decyzji wykonawczych Rady UE wydanych na podstawie art. 395 dyrektywy VAT.

Na mocy decyzji wykonawczej Rady 2013/805/UE z dnia 17 grudnia 2013 r., Rada UE upoważniła Polskę do stosowania środków stanowiących odstępstwo od art. 26 ust. 1 lit. a) i art. 168 dyrektywy VAT⁶. Wykonując ww. decyzję wykonawczą Rady od 1 kwietnia 2014 r. Polska wprowadziła w ustawie o VAT m.in.:

1. Prawo do odliczenia 50% podatku naliczonego w przypadku wydatków związanych z pojazdami samochodowymi wykorzystywanymi prywatnie i służbowo⁷ oraz wyjątki dotyczące pełnego prawa do odliczenia od wydatków na pojazdy wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej⁸;

Podobny wskaźnik jest stosowany również przez inne Państwa Członkowskie (m.in. HR, HU,

³ Zgodnie z art. 168 lit. a dyrektywy VAT jeżeli towary i usługi wykorzystywane są na potrzeby opodatkowanych transakcji podatnika, podatnik jest uprawniony, w państwie członkowskim, w którym dokonuje tych transakcji, do odliczenia od kwoty VAT, którą jest zobowiązany zapłacić, kwoty VAT należnego lub zapłaconego w tym państwie członkowskim od towarów i usług, które zostały mu dostarczone lub które mają być mu dostarczone przez innego podatnika.

⁴ Regulacja zawarta w art. 86 ust. 1 ustawy o VAT przyznaje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego wówczas, gdy odliczenia dokonuje podatnik VAT a towary i usługi, z których nabyciem podatek został naliczony, są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych VAT.

⁵ W świetle art. 26 ust. 1 lit. a dyrektywy VAT, za odpłatne świadczenie usług uznaje się użycie towarów stanowiących część majątku przedsiębiorstwa do celów prywatnych podatnika lub jego pracowników lub, bardziej ogólnie, do celów innych niż działalność jego przedsiębiorstwa, w przypadkach kiedy VAT od takich towarów podlegał w całości lub w części odliczeniu.

⁶ Dz. Urz. UE L Nr 353 z 28.12.2013, str. 51.

⁷ Zob. 86a ust. 1 i 2 ustawy o VAT.

⁸ W art. 86a przewiduje się także pełne prawo do odliczenia VAT od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi, w przypadku m.in. gdy pojazdy samochodowe są wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej, przy zachowaniu pewnych warunków określonych w poszczególnych jednostkach redakcyjnych tego przepisu (vide. art. 86a ust. 3-14 ustawy o VAT).

LV, EE, RO).

2. W przypadku wykorzystywania pojazdów samochodowych prywatnie i służbowo, z ograniczonym prawem do odliczenia VAT naliczonego – wyłączenie z opodatkowania podatkiem VAT użytku prywatnego tego pojazdu⁹.

Obecnie obowiązuje w tym zakresie decyzja wykonawcza Rady (UE) z dnia 24 września 2019 r.¹⁰ upoważniająca Polskę do stosowania tych środków do 31 grudnia 2022 r.

Decyzje wykonawcze Rady nie wprowadziły rozróżnienia w zakresie rodzaju silnika pojazdu samochodowego i w efekcie - zasady dotyczące odliczenia VAT od wydatków przewidziane w krajowych regulacjach o VAT obejmują również pojazdy elektryczne.

W celu dokonania odliczenia 50% kwoty podatku w przypadku wydatków związanych z pojazdem samochodowym wykorzystywanym służbowo i prywatnie krajowe przepisy o VAT nie wprowadzają żadnych dodatkowych obowiązków, tj. szczególnych wymogów ewidencjonowania przebiegu pojazdu. Istotne jest natomiast m.in. zachowanie wymogu, aby wydatki (w tym na ładowanie pojazdu), z tytułu których podatnik dokonuje odliczenia VAT, miały związek z wykonywaniem czynności opodatkowanych podatnika.

Na gruncie krajowych regulacji o VAT prawo do pełnego odliczenia VAT w przypadku wydatków na pojazdy samochodowe wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej, uwarunkowane jest złożeniem naczelnikowi urzędu skarbowego informacji o tych pojazdach¹¹ i potwierdzenia sposobu wykorzystania przez podatnika pojazdów samochodowych wyłącznie do jego działalności gospodarczej w prowadzonej dla tych pojazdów ewidencji przebiegu pojazdu¹². Stanowi ona jeden z elementów systemu zabezpieczającego prawidłowe stosowanie prawa do 100% odliczenia VAT od wydatków na pojazdy wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej.

W efekcie funkcjonujący w Polsce system odliczeń podatku VAT od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi, wdrożony na mocy udzielonych Polsce przez UE odstępstw, jest zrównoważony, łatwy w stosowaniu, bezpieczny dla budżetu. Pozostaje on w zgodności z przepisami UE, zapewniając w sposób konsekwentny realizację fundamentalnej zasady neutralności VAT.

Odnosząc się bezpośrednio do postulatów zawartych w petycji, przy uwzględnieniu regulacji unijnych i krajowych o VAT w danym zakresie, nie jest możliwe wprowadzenie w polskich przepisach o VAT prawa do odliczenia 100% VAT od wydatków dotyczących pojazdów elektrycznych (w tym ich ładowania) z jednoczesnym wyłączeniem z opodatkowania VAT

⁹ Zob. art. 8 ust. 5 pkt 1 ustawy o VAT.

¹⁰ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2019/1594 z dnia 24 września 2019 r. zmieniająca decyzję wykonawczą 2013/805/UE upoważniającą Rzeczpospolitą Polską do stosowania środków stanowiących odstępstwo od art. 26 ust. 1 lit. a) i art. 168 dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej z dnia 24 września 2019 r. (Dz. Urz. UE L Nr 248, str. 71).

¹¹ W myśl art. 86a ust. 12 ustawy o VAT, informację o pojazdach samochodowych wykorzystywanych wyłącznie do działalności gospodarczej składa się w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostanie poniesiony pierwszy wydatek związany z pojazdami, nie później jednak niż w dniu przestania ewidencji, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy o VAT.

¹² Zob. art. 86a ust. 4 pkt 1, ust. 6 i 7 ustawy o VAT.

ich użytku prywatnego, gdyż byłoby to niezgodne z dyrektywą VAT i naruszałoby fundamentalną zasadę neutralności VAT oraz wymóg opodatkowania konsumpcji. Stanowisko w tym zakresie zostało zaprezentowane m.in. w odpowiedzi Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej na interpelację poselską nr 21542.

Realizacja postulatów petycji wiąże się z ryzykiem rozszczęlnienia systemu rozliczeń VAT w postaci wystąpienia oszustw w VAT związanych z unikaniem występującego w praktyce nagminnie opodatkowania użytku prywatnego pojazdów samochodowych.

Na gruncie VAT istnieje potencjalna możliwość wprowadzenia 100% odliczenia VAT od wydatków na pojazdy samochodowe, jednakże wyłącznie z obowiązkowym opodatkowaniem użytku prywatnego tych pojazdów. W warunkach krajowych wiązałoby się to z koniecznością wprowadzenia odrębnej ewidencji użytku prywatnego samochodu, dla prawidłowego opodatkowania VAT.

Zauważyć należy, że postulaty zawarte w petycji dedykowane są wyłącznie dla podatników użytkujących pojazdy elektryczne, co sygnalizuje możliwość naruszenia zasady konkurencyjności względem podatników użytkujących pojazdy z silnikiem innym niż elektryczny. Nie można pominąć faktu, że państwa członkowskie UE w trakcie prac nad zmianą stawek w VAT nie poparły działań związanych z preferencyjnym traktowaniem pojazdów elektrycznych wskazując, że istnieją w ich ocenie lepsze instrumenty (poza VAT) wsparcia działań proekologicznych. Wyklucza to samowolne wprowadzenie przez Polskę takich rozwiązań w VAT w odniesieniu do pojazdów elektrycznych.

W efekcie, w ocenie Ministerstwa Finansów, brak jest uzasadnienia do różnicowania w regulacjach krajowych o VAT sytuacji podatników odliczających VAT wyłącznie z powodu rodzaju silnika samochodu.

W kwestii odliczenia podatku VAT z tytułu doładowania energią elektryczną pojazdu samochodowego w punkcie ładowania w budynku prowadzenia działalności gospodarczej, należy wskazać, że wysokość odliczenia podatku VAT od wydatków na energię elektryczną wykorzystywaną jako napęd elektrycznego pojazdu samochodowego – podlega limitowi 50% odliczenia dla pojazdów, które będą użytkowane do działalności gospodarczej oraz do celów prywatnych.

W odniesieniu do zawartej w petycji propozycji wystąpienia do KE o wyrażenie zgody na postulowane w petycji działania z uwagi na zbliżający się termin wygaśnięcia decyzji wykonawczej Rady UE dla RP, Ministerstwo Finansów wskazuje, że obecnie finalizowane są prace nad przedłużeniem okresu stosowania w Polsce środka stanowiącego odstępstwo od stosowania art. 26 ust. 1 lit. a i art. 168 dyrektywy VAT, gdyż zasadność stosowania 50% wskaźnika ograniczającego prawo do odliczania podatku VAT została potwierdzona jego skutecznością. Stosowany w Polsce 50% wskaźnik, który odpowiada generalnie średniemu przeciętnemu wykorzystaniu pojazdu do celów prywatnych podatnika, przyczynił się do uproszczenia poboru VAT i zapobiegania uchylaniu się od płacenia VAT poprzez eliminację trudności związanych z ustaleniem przez podatnika proporcji w jakiej pojazd wykorzystywany jest do celów działalności gospodarczej oraz do prywatnego wykorzystania pojazdów (służbowych), które sprzyjają uchylaniu się od zapłaty VAT w należnej wysokości. Podatnicy

nie muszą wypełniać szeregu uciążliwych obowiązków dokumentacyjnych i sprawozdawczych (np. konieczność prowadzenia i raportowania do administracji skarbowej tzw. kilometrówki, czyli szczegółowego wykazu przejechanych kilometrów w zw. z prowadzoną działalnością), które niekiedy mogłyby stanowić nieproporcjonalnie duże obciążenie administracyjne.

Końcowo Ministerstwo Finansów wskazuje, że funkcjonujący skuteczny system 50% odliczeń VAT z tytułu wydatków związanych z pojazdami samochodowymi nie ogranicza prawa do pełnego odliczenia podatku naliczonego od wydatków związanych z tymi pojazdami pod warunkiem, że podatnik spełni określone prawem wymogi potwierdzające, że pojazd jest w 100% wykorzystywany do działalności gospodarczej.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Paweł Selera

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

